
W numerze:

- **Służba zdrowia po prawie trzech latach samodzielności na terenie gminy Urzędów – stan na 30.10.2001r.**
- **Śladami Marcina z Urzędowa**
- **Program XV Tygodnia Kultury Zdrowotnej w gminie Urzędów**

Służba zdrowia po prawie trzech latach samodzielności na terenie gminy Urzędów – stan na 30.10.2001r.

Organizacja służby zdrowia i jej finansowanie była przedmiotem zainteresowania samorządu lokalnego gminy Urzędów w I półroczu 1998 r.

Kwartalne analizy kosztów funkcjonowania służby zdrowia na terenie gminy wykazały, że dokonując szybkiego przejścia i usamodzielnienia tej struktury jesteśmy w stanie zyskać nawet do 1 mld starych złotych rocznie.

Podjęte zostały prace informacyjno – organizacyjne, które w bardzo krótkim okresie, niemalże dwóch ostatnich miesięcy roku 1998r. doprowadziły do zarejestrowania w dniu 31.12. tego roku w Sądzie Rejestrowym w Lublinie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Urzędowie.

Wydawało nam się, że pewne trudności mamy poza sobą, nie mniej poważne problemy w reformowaniu służby zdrowia dopiero się zaczęły. Z początkiem roku 1999 podjęte zostały działania związane z przejściem pracowników ze struktury Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kraśniku dla którego od 01.01.1999r. organem założycielskim była Rada Powiatu w Kraśniku. Dyrekcja SPZOZ w Kraśniku uważała, że skoro gminie Urzędów zachciało się samodzielności, to należy przygotować teczki personalne pracowników a kierownictwo SPZOZ Urzędów ma sobie je odebrać łącznie z pracownikami. Zgodnie z art. 231 ust. 3 Kodeksu Pracy dotychczasowy pracodawca czyli SPZOZ Kraśnik miał obowiązek powiadomienia pracowników zatrudnionych w Ośrodkach Zdrowia na terenie gminy Urzędów, że nastąpiła zmiana pracodawcy, jednak tak się nie stało. Dyrekcja SPZOZ w Kraśniku stała na stanowisku, że mamy obowiązek przejścia dokumentów i pracowników bez zbędnej zwłoki. Powiat zajęty zapewne swoimi kłopotami związanymi z organizacją struktur powiatowych praktycznie nie dostrzegając, że taki problem istnieje. Nasze rozmowy w tej sprawie nie przyniosły żadnego skutku. Zdani na samych sobie próbujemy walczyć o swoje sprawy.

Atmosfera wokół przejścia służby zdrowia w gminie Urzędów jest nieciekawa. Wydłuża się okres podjęcia przez Lubelską Regionalną Kasę Chorych decyzji odnośnie zatwierdzenia stawki na jednego pacjenta, dla podstawowej opieki zdrowotnej i skierowanie pieniędzy na rzecz SPZOZ Urzędów. Na przełomie stycznia i lutego odbywamy spotkania z mieszkańcami naszej gminy w terenie, celem przybliżenia zasadności przejścia służby zdrowia. Docierają do nas pewne opinie, że mieszkańcy naszej gminy są i będą traktowani jako pacjenci innej kategorii, którym utrudniane będą usługi medyczne specjalistyczne i szpitalne. Pojawia się wiele trudności natury interpretacyjnej, które towarzyszą naszym zmaganiom – chociażby problem komu przypisana jest pomoc medyczna po godzinie 18⁰⁰. Jesteśmy poinformowani, że rozwiązane zostały umowy na dostawę energii elektrycznej, gazu przewodowego, odcięto telefony w Ośrodkach Zdrowia na terenie gminy. Niektóre problemy związane z reformowaniem służby zdrowia

wyjaśniane były podczas sesji rady gminy, w której uczestniczyła Dyrektor Lubelskiej Okręgowej Kasy Chorych. Pani Krystyna Radecka. Dochodzimy do wniosku, że dla poprawy klimatu współpracy, przejęte zostaną dokumenty personalne z pracownikami włącznie z SPZOZ Kraśnik do SPZOZ Urzędów.

Początkowy okres funkcjonowania SPZOZ Urzędów to bagaż wielu prób i doświadczeń. Rachunek ekonomiczny sugeruje aby dokonać zakupu ambulansu celem zmniejszenia kosztów dowożenia pacjentów – chociażby na dializy nerek. Zakup ambulansu wspierany jest przez wydzielone fundusze rad sołeckich, które przeznaczają na ten cel kwotę ponad 20 tys. zł. W okresie wzmożonej zmiany zasad współpracy i odpowiedzialności za sprawy ZOZ dochodzi do tego, że pacjentce z terenu naszej gminy SPZOZ Kraśnik musi zwrócić nienależnie pobraną kwotę 19 zł. Pieniądze te dowieziona została do domu pacjentki. Można sobie w tym miejscu postawić pytanie, czy taka sytuacja była potrzebna? Z perspektywy czasu dochodzimy do wniosku, że była jednak potrzeba, bo dowiodła, że znajomość zagadnień reformy i stosowania prawa jest sprawą bardzo ważną i obowiązuje nie tylko w Urzędowie ale również w Kraśniku.

W miesiącu kwietniu 1999r. angażujemy sołtysów do pracy celem, której jest dotarcie do mieszkańców którzy nie dokonali rejestracji swojej osoby jako pacjenta do lekarza rodzinnego i konkretnego Ośrodka Zdrowia. W dalszej kolejności na posiedzeniu Rady Społecznej przyjmowane są dokumenty takie jak regulamin wynagradzania oraz regulamin pracy warunkujące normalne funkcjonowanie SPZOZ Urzędów. Przyjęte zostają podczas posiedzenia Rady Społecznej zasady korzystania z ambulansu, dokonywana jest analiza struktury zatrudnienia, uzyskiwania przychodów przez SPZOZ Urzędów w I półroczu 1999r. Był to okres najciekawszy, bogaty w wiele różnych doświadczeń. Nadal jak bywa to w demokracji i w środowisku lokalnym wielu ludzi zadawało sobie pytanie – czy przejęcie służby zdrowia było gminie potrzebne? Sądzę, że najlepiej to wyjaśni upływ czasu chociaż już dzisiaj możemy powiedzieć, że:

1) Każdy z trzech ośrodków zdrowia ma energooszczędną kotłownię gazową z automatyką pogodową wykonaną wg niemieckiej technologii „Buderus”.

2) Dokonano zakupu sprzętu medycznego USG, trzy EKG, spektrofometr do badań laboratoryjnych, spirometr do badania wydolności układu oddechowego, autoklawy do sterylizacji narzędzi medycznych. Nakłady finansowe na zakup sprzętu medycznego na przestrzeni trzech lat wynoszą łącznie 108.154 zł.

3) Dokonano gruntowej modernizacji i docieplenia stropów i ścian w dwóch ośrodkach zdrowia w Popkowicach i w roku bieżącym w Urzędowie. Nakłady na poprawę bazy lokalowej wynoszą łącznie 334.906 zł przy czym udało się pozyskać znaczące kwoty bezzwrotnych dotacji – 116 tys. i umarzalnych w 50% kredytów. W roku bieżącym na prace termomodernizacyjne Ośrodka zdrowia w Urzędowie, pozyskaliśmy kwotę 86 tys. zł bezzwrotnych funduszy. Rodzi się w tym miejscu pytanie czy mielibyśmy takie efekty pozostając w strukturze SPZOZ Kraśnik. Dla osób oczekujących odpowiedzi jest tylko jedna – wystarczy zainteresować się i obejrzeć jakie efekty uzyskano w doposażeniu w sprzęt medyczny i poprawę bazy lokalowej w ościennych gminach.

Treścią tej informacji chciałbym przekonać wszystkich tych, którzy przyjeżdżali na teren gminy Urzędów, są obecni dzisiaj i będą uczestnikami kolejnych tygodni Kultury Zdrowotnej o tym, że spotkania te aktywizują do działania gminę, że wysiłek osób głoszących referaty dotyczące służby zdrowia trafia na podatny grunt. Sądzę, że intencje jakie towarzyszą kolejnym Tygodniom Kultury Zdrowotnej i nasze wysiłki będą właściwie odbierane i oceniane przez mieszkańców gminy Urzędów, jednocześnie pacjentów naszej lokalnej służby zdrowia.

Przy okazji XV tygodnia Kultury Zdrowotnej, jaki został zorganizowany w roku bieżącym składam tą drogą serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji kolejnych Tygodni Kultury Zdrowotnej w gminie Urzędów, tym którzy brali bezpośredni udział głosząc prelekcje bądź referaty poświęcone służbie zdrowia i wszystkim uczestnikom naszych wspólnych spotkań.

Wyremontowany budynek Ośrodka Zdrowia

Śladami Marcina z Urzędowa

Marcin, syn Szymona, lekarz, botanik, kapłan, profesor, znany powszechnie jako Marcin z Urzędowa, należy do wybitnych postaci renesansu, wywodzących się z Urzędowa.

Urodził się około 1500 roku w Urzędowie. Kształcił się w Akademii Krakowskiej na wydziale przyrodniczym. W latach 1525-1528 odbywał praktykę lekarską jako „medicus” w Sandomierzu i w tym czasie prawdopodobnie otrzymał święcenia kapłańskie. Lata 1529-1533 spędził Marcin z Urzędowa ponownie w Krakowie, pracując jako wykładowca filozofii, logiki, matematyki i fizyki. Możliwe, że wtedy zainteresował się też i medycyną i rozpoczął studia lekarskie. W 1534 roku wyjechał do Padwy na studia medyczne i przyrodnicze, gdzie w 1538 roku uzyskał tytuł doktora medycyny i filozofii. Kontynuował również rozpoczęte w Polsce badania florystyczne, poznając roślinność okolic Padwy, Wenecji, Szwajcarii i Węgier. Po powrocie do kraju osiedlił się na około 30 lat w Krakowie, gdzie był profesorem w Akademii i wykladał nauki lekarskie. Miał również rozległą praktykę w szpitalach krakowskich. Za sprawą możnych protektorów otrzymał beneficja kościelne: w 1544 roku probostwo w Urzędowie, a w czternaście lat później w Modliborzycach. W 1562 roku, po śmierci swego protektora Jana Tarnowskiego - hetmana wielkiego koronnego, zrezygnował z obu probostw i osiadł we własnym domu w Sandomierzu. W 1563 roku został kanonikiem kolegiaty sandomierskiej. Umarł 22 czerwca 1573 roku w Sandomierzu i został pochowany w nie istniejącym już dziś kościele św. Piotra. W czasie pobytu Marcina z Urzędowa w Sandomierzu powstało jego wspomniane, epokowe dzieło przyrodolecznicze „Herbarz Polski”, które można traktować jako pierwszy podręcznik farmakognozji.

Ten krótki rys biograficzny Marcina z Urzędowa ilustruje jego bogate życie, pełne działalności w wielu dziedzinach. Szczególnie zaszczytny, specyficzny „triumwirat” - kapłan, lekarz, farmaceuta - Marcin z Urzędowa to drogowskaz naszej działalności lekarskiej w rodzinnym Urzędowie.

Działalność lekarska zapoczątkowana została w 1983 roku przez członków powstałego później w 1985 roku Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej, prezesa TZU profesora Ignacego Wośko i ówczesnego kierownika Gminnego Ośrodka Zdrowia w Urzędowie doktora Mirosława Bortkiewicza. Działalność lekarska, jako Dni Konsultacji Medycznych zorganizowana przez grono lekarzy pochodzących z Urzędowa, wynikała z potrzeby serca niesienia pomocy medycznej swoim rodakom, mieszkańcom Urzędowa. Podczas pierwszych konsultacji medycznych udzielono

ponad 500 porad specjalistycznych.

W badaniach konsultacyjnych wzięto udział ponad 20 lekarzy. Wśród przybyłych byli pracownicy naukowcy ze statusem profesora, docenta, doktora medycyny. Urzędowski rodowód ma ponad 50 lekarzy medycyny, 10 stomatologów, 5 lekarzy weterynarii, 10 farmaceutów, 46 pielęgniarek i położnych (dane wg „Głosu Ziemi Urzędowskiej”, 1991).

Po powołaniu w roku 1985 Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej, z inicjatywy prezesa prof. dr hab. Ignacego Wośko, każdego roku w okresie jesieni są organizowane Tygodnie Kultury Zdrowotnej z zachowaniem Dni Konsultacji Medycznych. Do 1996 roku zorganizowano dziesięć takich Tygodni i czternaście Dni Konsultacji Medycznych. Celem Tygodni Kultury Zdrowotnej poza pomocą lekarską, specjalistyczną, jest podniesienie świadomości, zdrowotnej mieszkańców Urzędowa i okolic.

Tematyka prelekcji jest zawsze aktualizowana wobec zmieniających się problemów życia codziennego. Poruszane są problemy profilaktyki zdrowotnej, zasady zdrowego żywienia, higieny, walki z alkoholizmem, z narkomanią, tematy dbałości o czystość, kulturę i ochronę środowiska, problemy szkodliwości nałogów. Podczas Tygodni Kultury Zdrowotnej organizowane są też przesiewowe badania młodzieży szkolnej w kierunku wad postawy. Przeprowadzane są też badania stomatologiczne wśród młodzieży szkolnej, co przyczyniło się do powstania nowego gabinetu stomatologicznego w szkole.

W 1995 roku w czasie Dni Konsultacji Medycznych zrodził się pomysł utworzenia w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Urzędowie gabinetu rehabilitacji. Autorem tej idei i jej realizatorem był prezes Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej prof. Ignacy Wośko. Dnia 8 czerwca 1996 roku został otwarty gabinet rehabilitacji, wyposażony w sprzęt aparaturę umożliwiającą rehabilitację ruchową u pacjentów ze schorzeniami układu kostnowązowego na tle zmian zwyrodnieniowo-zniekształcających, pourazowych i po zabiegach operacyjnych. Prowadzi się też gimnastykę korekcyjną u młodzieży szkolnej. Pomoc finansową zapewniła pani Beryl Taylor z Londynu, która zgromadziła odpowiednie środki wśród swoich angielskich i polskich przyjaciół.

Tygodnie Kultury Zdrowotnej i Dni Konsultacji Medycznych konsolidują pracowników służby zdrowia związanych z Urzędowem rozsianych po całej Polsce, a nawet poza jej granicami. Podczas Tygodni Kultury Zdrowotnej odbywają się również spotkania i posiedzenia farmaceutów oraz wykłady i prelekcje z dziedziny farmacji, których organizatorem jest magister farmacji Henryk Dąbrowski. Stanowi to nawiązanie do działalności naszego sławnego Rodaka - Marcina, który część swojego życia poświęcił zagadnieniom stanowiącym podstawę szeroko rozumianej farmacji. I tak oto w dwudziestym wieku idziemy „śladami Marcina z Urzędowa”, kontynuując jego wspaniałą działalność z przeszłości.

lek. med. Domicela Pomykalska-Wośko (artykuł ukazał się w wydawnictwie ALMAMATER 3/40)

| [Strona główna](#) | [◀ Powrót](#) | [▲ Do góry](#) |

PROGRAM XV TYGODNIA KULTURY ZDROWOTNEJ W GMINIE URZĘDÓW

4 XI (niedziela) godz.10⁰⁰ Gminny Ośrodek Kultury

Antoni Sochal – Przewodniczący Rady Gminy - Otwarcie XV Tygodnia Kultury Zdrowotnej

lek. med. Wojciech Serafin – Prezes TZU – Omówienie programu XV Tygodnia Kultury Zdrowotnej

dr Zbigniew Łastowski – Adiunkt Zakładu Farmakodynamiki AM w Lublinie - Znaczenie fitoterapii w medycynie

prof. dr hab. med. Kazimierz Pietroń - Wspomnienie o prof. Józefie Kuśmiderskim

prof. dr hab. med. Tomasz Karski – Kierownik Kliniki Ortopedii Dziecięcej AM w

Lublinie - Biomechaniczne czynniki w etiologii tzw. skolioz idiopatycznych. Nowe zasady leczenia rehabilitacyjnego

---

5 XI (poniedziałek) godz. 17⁰⁰ Gminny Ośrodek Kultury

prof. dr hab. med. Zyta Grabowska – Kierownik Kliniki Chirurgii Szczękowej AM w Białymstoku - Wady rozwojowe twarzoczaszki

dr Romana Rolla-Szczepańska –Klinika Chorób Zakaźnych AM w Lublinie - Choroby odzwierzęce

---

6 XI (wtorek) godz. 17⁰⁰ Gminny Ośrodek Kultury

dr Elżbieta Tryka – Klinika Otolaryngologii AM w Lublinie - Ostre i przewlekłe zapalenie zatok

dr Joanna Skowrońska - Jaskra - niebezpieczna choroba oczu

dr Mariusz Piotrowski – Klinika Reumatologii AM w Lublinie - Choroba zwyrodnieniowa stawów

---

7 XI (środa) godz. 17⁰⁰ Gminny Ośrodek Kultury

mgr Klementyna Grabowska – „Alkohol a młodzież”

Program słowno muzyczny w wykonaniu zespołu z Klubu Abstynenta „ANIMUS” z Poniatowej – świadectwa niepijących alkoholików

Degustacja napojów bezalkoholowych

mgr Marek Kruk – Redaktor Radia Lublin – Ekologia serca

---

8 XI (czwartek) godz. 17⁰⁰ Gminny Ośrodek Kultury

dr Irena Wągrzyn-Szkutnik – Klinika Chorób Płuc AM w Lublinie - Przewlekła obturacyjna choroba płuc – choroba groźna i podstępna

dr Agnieszka Winiarska –Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Lublinie Poradnia Diabetologiczna - Cukrzyca typu II

---

9 XI (piątek)

godz.10⁰⁰ Zespół Szkół Ogólnokształcących w Urzędowie - badania okulistyczne i stomatologiczne

godz.10⁰⁰ Gimnazjum w Wierzbicy, Zespół Szkół w Skorzcycach - badania ortopedyczne

godz. 17⁰⁰ - sala GOK

dr Mieczysław Kseniak – Dyrektor Muzeum Wsi Lubelskiej - Urzędów w kolekcji Muzeum Wsi Lubelskiej

mgr Małgorzata Ciosmak - Wody mineralne w Polsce

mgr Piotr Michalski – Dyrektor Przedstawicielstwa Sopotkiego Towarzystwa Ubezpieczeniowego na Życie ERGO HESTIA - Reforma ubezpieczeń emerytalnych w Polsce

---

10 XI (sobota) godz. 10⁰⁰ - 14⁰⁰ Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Urzędowie

Konsultacje medyczne

Badania wykonywane w czasie Tygodnia Kultury Zdrowotnej w Ośrodku Zdrowia w Urzędowie

ocena zaawansowania osteoporozy – badanie densytometryczne

ocena wydolności układu oddechowego – badanie spirometryczne

ocena układu krążenia – badanie ciśnienia i EKG

GMINNE OBCHODY 83 ROCZNICY ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

11.XI. (niedziela) godz.11³⁰ Kościół Parafialny w Urzędowie - Msza św. za Ojczyznę

Po mszy św. pochód z udziałem młodzieży, pocztów sztandarowych, Straży Pożarnej, organizacji kombatanckich i społeczeństwa. Złożenie kwiatów pod pomnikami Józefa Piłsudskiego i Orłąt Lwowskich

godz.13⁰⁰ - sala GOK - Akademia poświęcona 83 rocznicy odzyskania niepodległości Polski - część artystyczna w wykonaniu zespołów działających w Gminnym Ośrodku Kultury

